

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTON PÄÄSIHTEERISTÖ

TAUSTAA

Ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja / Euroopan ulkosuhdehallinto

Marraskuu 2009

EU:n ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja

Lissabonin sopimuksen voimaantulon (1. joulukuuta) edellä Brysselissä 19. marraskuuta pidetyssä epävirallisessa kokouksessa EU:n valtion- tai hallitusten päämiehet päättivät Catherine ASHTONin nimittämisestä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaksi edustajaksi.

Mitkä ovat hänen velvollisuutensa?

Korkea edustaja hoitaa ulkoasioiden alan tehtäviä, jotka hänen nimittämiseensä asti kuuluivat neuvoston puolivuotiselle vaihtuvalle puheenjohtajavaltiolle, YUTP:n korkealle edustajalle ja ulkosuhteista vastaavalle komission jäsenelle. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 18 ja 27 artiklan mukaisesti korkea edustaja:

- johtaa unionin yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa,
- osallistuu ehdotuksillaan tämän politiikan muotoiluun ja toteuttaa sitä neuvoston valtuuttamana sekä huolehtii tällä alalla tehtyjen päätösten täytäntöönpanosta,
- toimii ulkoasiainneuvoston puheenjohtajana,
- on yksi komission varapuheenjohtajista, huolehtii unionin ulkoisen toiminnan johdonmukaisuudesta, vastaa komissiossa tälle ulkosuhteiden alalla kuuluvista tehtävistä ja unionin ulkoisen toiminnan muiden näkökohtien yhteensovittamisesta,
- edustaa unionia yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan kuuluvissa asioissa, käy unionin puolesta poliittista vuoropuhelua kolmansien osapuolten kanssa ja esittää unionin kannan kansainvälisissä järjestöissä ja kansainvälisissä konferensseissa, sekä
- johtaa Euroopan ulkosuhdehallintoa sekä unionin edustustoja kolmansissa maissa ja kansainvälisissä järjestöissä.

Miten hänet nimitetään?

P R E S S

Eurooppa-neuvosto nimittää korkean edustajan määräenemmistöllä komission puheenjohtajan suostumuksella.

Euroopan parlamentti äänestää korkean edustajan sekä komission puheenjohtajan ja muiden komission jäsenten hyväksymisestä.

Tukijärjestelyt

Korkean edustajan hoitaessa tehtäviään häntä avustaa Euroopan ulkosuhdehallinto (ks. jäljempänä). Hän saa tarvittaessa tukea neuvoston ja komission yksiköiltä.

Ennen Lissabonin sopimusta

Edellinen yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan toimi perustettiin vuonna 1999 (Amsterdamin sopimus). Siitä alkaen Javier Solana on ollut EU:n YUTP:n korkea edustaja. Hän avustaa neuvostoa ulkopoliittisissa asioissa osallistumalla ulkopoliittisten päätösten suunnitteluun, valmisteluun ja täytäntöönpanoon. Hän käy neuvoston puolesta poliittista vuoropuhelua kolmansien osapuolten kanssa. Puolivuotinen vaihtuva puheenjohtajavaltio on vastannut ulkosuhdeneuvoston puheenjohtajuudesta, edustanut unionia YUTP:n alan asioissa, huolehtinut tehtyjen päätösten täytäntöönpanosta ja EU:n kannan ilmaisemisesta kansainvälisissä yhteyksissä.

Euroopan ulkosuhdehallinto

SEU:n 27 artiklan 3 kohta toimii Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiota ja toimintaa koskevan neuvoston päätöksen oikeusperustana.

"Korkean edustajan hoitaessa tehtäviään häntä avustaa Euroopan ulkosuhdehallinto. Tämä hallinto toimii yhteistyössä jäsenvaltioiden ulkoasiainhallintojen kanssa, ja se koostuu neuvoston pääsihteeristön ja komission toimivaltaisten yksiköiden virkamiehistä sekä jäsenvaltioiden lähettämästä ulkoasiainhallinnon henkilöstöstä. Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatio ja toiminta vahvistetaan neuvoston päätöksellä. Neuvosto tekee ratkaisunsa korkean edustajan ehdotuksesta Euroopan parlamenttia kuultuaan ja saatuaan komission hyväksynnän."

Eurooppa-neuvosto sopi 30. lokakuuta 2009 Euroopan ulkosuhdehallintoa koskevista suuntaviivoista (asiak. 14930/09). Tulevaa korkeaa edustajaa pyydettiin esittämään mahdollisimman pian Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen ehdotus Euroopan ulkosuhdehallinnon järjestämisestä ja toiminnasta, jotta neuvosto voisi hyväksyä sen viimeistään vuoden 2010 huhtikuun lopussa.

Mikä on Euroopan ulkosuhdehallinto?

Eurooppa-neuvoston lokakuussa 2009 hyväksymien suuntaviivojen mukaisesti Euroopan ulkosuhdehallinto on korkean edustajan alaisuudessa toimiva kokonaisuus. Euroopan ulkosuhdehallinnon organisatorinen asema kuvastaa ja tukee korkean edustajan ainutkertaista asemaa ja tehtäviä EU-järjestelmässä.

Mitä ulkosuhdehallinto tekee?

Ulkosuhdehallinto auttaa korkeaa edustajaa unionin ulkoisen toiminnan johdonmukaisuuden ja koordinoinnin varmistamisessa sekä ulkopolitiikkaa koskevien ehdotusten valmistelussa ja niiden täytäntöönpanossa neuvoston hyväksyttyä ne. Se avustaa myös Eurooppa-neuvoston puheenjohtajaa sekä komission puheenjohtajaa ja jäseniä näiden omissa tehtävissä ulkosuhteiden alalla sekä varmistaa tiiviin yhteistyön jäsenvaltioiden kanssa. Euroopan ulkosuhdehallinnon olisi muodostuttava yksittäisistä maantieteellisistä (kaikki alueet ja maat kattavista) ja aihekohtaisista jaoksista, jotka huolehtisivat edelleen korkean edustajan alaisuudessa tehtävistä, joista komission ja neuvoston pääsihteeristön asianomaiset yksiköt nykyisellään huolehtivat. Sellaisten perussopimuksessa määriteltyjen alojen kuin kauppa ja kehityspolitiikka tulisi kuulua edelleen asianomaisten komission jäsenten vastuualueeseen.

Miten ulkosuhdehallinnon henkilöstö nimitetään?

Euroopan ulkosuhdehallinnon henkilöstön nimittää korkea edustaja, ja se on peräisin kolmesta lähteestä: neuvoston pääsihteeristön ja komission toimivaltaiset yksiköt sekä jäsenvaltioiden ulkoasiainhallinnot. Palvelukseenotto perustuu ansioihin, ja sen tavoitteena on varmistaa, että yksikkö saa palvelukseensa mahdollisimman päteviä, tehokkaita ja ehdottoman luotettavia henkilöitä, ottaen samalla huomioon asianmukaisen maantieteellisen tasapainon.

Kriisinhallintarakenteet

Jotta korkea edustaja voi toteuttaa Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa (ETPP), EU:n kriisinhallintarakenteiden tulisi kuulua Euroopan ulkosuhdehallintoon, ottaen täysin huomioon näiden rakenteiden erityisominaisuudet. Nämä rakenteet muodostavat kokonaisuuden, joka on korkean edustajan suorassa alaisuudessa ja vastuulla.

Mikä on ulkosuhdehallinnon oikeudellinen asema?

Euroopan ulkosuhdehallinnon tulisi olla sekä komissiosta että neuvoston sihteeristöstä erillään oleva sui generis -luonteinen yksikkö. Sen tulisi voida päättää itsenäisesti hallinnollisesta talousarviostaan ja henkilöstöhallinnostaan. Euroopan ulkosuhdehallinnolla on EU:n talousarviossa oma pääluokkansa, johon sovelletaan tavanomaisia talousarvio- ja valvontasääntöjä. Korkea edustaja tekee Euroopan ulkosuhdehallinnon talousarviota koskevan ehdotuksen ja panee sen täytäntöön.

Miten ulkosuhdehallinnon toiminta rahoitetaan?

Euroopan ulkosuhdehallinnon perustamisessa noudatetaan kustannustehokkuuden periaatetta ja pyritään välttämään budjettivaikutuksia. Jäsenvaltioiden väliaikaisia toimihenkilöitä varten tarvitaan todennäköisesti rajoitettu määrä uusia toimia, jotka rahoitetaan voimassa olevan rahoituskehysten puitteissa.

EU:n edustustot

Komission lähetystöistä tulee unionin edustustoja, jotka ovat korkean edustajan alaisuudessa ja osa Euroopan ulkosuhdehallinnon rakennetta. Edustustoihin kuuluu sekä Euroopan ulkosuhdehallinnon pysyvää henkilöstöä (mukaan lukien edustustojen päälliköt) että asiaankuuluvien komission yksiköiden henkilöstöä. Kaikkien henkilöstöön kuuluvien tulisi työskennellä edustuston päällikön alaisuudessa. EU:n edustustot toimivat tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ulkoasiainhallintojen kanssa. Edustustojen olisi toimittava tukena Euroopan unionin kansalaisille kolmansissa maissa annettavan diplomaattisen ja konsulisuojan osalta.